

Nr 5.

Andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande över motion om utredning av frågan om statsbidrag till företag, som genom pensionering av sina anställda eller genom andra sociala välfärdsåtgärder göra dem meddelaktiga i företaget.

I motion nr 214 har herr *Hallén m. fl.* hemställt, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en förutsättningslös utredning om under vilka villkor bidrag från staten kunna utgå till företag, som genom pensionering av sina anställda och genom andra sociala välfärdsåtgärder göra dem meddelaktiga i företaget.

Utskottet har inhämtat yttrande över motionen till den del den avser statsbidrag för vidtagna sociala välfärdsåtgärder från Arbetsgivareföreningen, Hantverks- och småindustriorganisationen, Handelns arbetsgivareorganisation, Landsorganisationen (LO), Lantarbetsgivareföreningen och Tjänstemännens centralorganisation (TCO). Ingen av de hörda organisationerna tillstyrker motionen.

Arbetsgivareföreningen anser, att statens medel böra användas för det samhälleliga sociala reformarbetet och icke på det i motionen föreslagna sättet. Näringslivet undanber sig ekonomiskt stöd i denna form.

Hantverks- och småindustriorganisationen framhåller, att den inom hantverket sysselsatta arbetskraften i första hand avser att uppnå en självständig ställning och därför ofta är mindre intresserad av kollektiva, sociala välfärdsåtgärder än industriarbetarna.

Handelns arbetsgivareorganisation finner, att statsbidrag till företagens omkostnader för sociala välfärdsåtgärder skulle strida mot de principer, på vilka den enskilda företagsamheten vilar. De handelsföretag äro dessutom synnerligen få, vilka äro så stora, att de kunna tänkas vidtaga en del av de föreslagna åtgärderna.

LO kan av principiella skäl ej biträda vad motionärerna anfört. Dessa frågor måste nämligen ses ur hela arbetarrörelsens och hela näringslivets synpunkt. Om somliga företag ha så svag ekonomi, att de icke kunna tillförsäkra sina anställda motsvarande förmåner som goda och ekonomiskt bärkraftiga företag är det skäl nog för att samhället icke skall lämna sin medverkan enligt motionärernas riktlinjer. Reformen böra gälla alla medborgare oavsett inom vilket företag de arbeta. "Ett bifall till motionärernas förslag skulle sannolikt icke underlätta reformarbetet utan enbart fördjupa de skillnader i socialt och ekonomiskt hänseende, som finnas inom vårt samhälle."

Lantarbetsgivareföreningens mening är, att genomförande av sociala välfärdsåtgärder av annat slag än sådana, varom uppgörelse träffas mellan partorganisa-

tionerna eller som eljest genomföras av arbetsgivare, synas böra åvila de statliga myndigheterna.

TCO anser, att frågan om statligt stöd till välfärdsanordningar bör beaktas vid utformningen av olika sociala hjälpåtgärder men knappast lämpa sig för särskild utredning.

Utskottet vill först erinra om att den 24 januari i år sakkunniga tillsattes för att verkställa utredning och avgiva förslag rörande ordnandet av en pensionering för anställda i privat tjänst. Enligt vad utskottet förvissat sig om kommer denna utredning att även behandla frågan om statligt bidrag till dylik pensionering. Till den del motionen avser bidrag från staten till företag, som genom pensionering av sina anställda göra dem meddelaktiga i företaget, är alltså särskild utredning icke erforderlig.

Vad motionens andra del beträffar delar utskottet den i flera yttranden framförda åsikten, att statsbidrag till sådana företag, som vidtaga sociala välfärdsåtgärder av olika slag för sina anställda, näppeligen kan bidra till en utjämning av de sociala och ekonomiska olikheter, som ännu råda, utan snarare måste bidra till att dessa olikheter skärpas. Enligt utskottets mening böra alla medborgare av samma kategori göras likformigt delaktiga av de socialåtgärder, som av staten vidtagas eller av staten understödjas. Utskottet kan därför icke finna, att sådan utredning, som i denna del av motionen påyrkas, skulle kunna leda till något positivt resultat, varför utskottet får hemställa,

att motion II: 214 ej måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 10 april 1947.

På utskottets vägnar:

SIGRID EKENDAHL.

Närvarande: Se under utlåtandet nr 3.